

**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

14/630-

18 SEPT 2015

Klage og innsigelse på konsesjon til Svartvasselva kraftverk, Hamarøy i Nordland

Grunneierne Astrid og Tormod Schøning har klagt på NVEs vedtak om konsesjon til Svartvasselva kraftverk i Hamarøy kommune i Nordland. Videre har Fylkesmannen i Nordland innsigelse mot prosjektet både motivert av miljø og reindrift.

1. BAKGRUNN

Tinfos AS søkte om konsesjon til Svartvasselva kraftverk 18. februar 2013, etter å ha sendt inn utkast til søknad i februar 2011. NVE ga konsesjon til kraftverket 26. februar 2014.

Inntaket til kraftverket er tenkt plassert ved Svartvasselvas utløp fra Svartvatnet ved kote 134, og det er planlagt etablert en ca. 40 meter lang og 1 meter høy dam/terskel. Kraftstasjonen er tenkt ved kote 14, og vil ligge 130 meter fra E6. Vannveien føres i nedgravde rør 1900 meter mellom inntak og kraftstasjon.

Slukeevnen er oppgitt til maksimalt 4,8 m³/s, noe som tilsvarer to ganger middelvannføringen. Denne utformingen er beregnet å gi en ytelse på 4,9 MW og en midlere årsproduksjon på 14,4 GWh. To tredjedeler av tilsiget utnyttes til kraftproduksjon. Den spesifikke utbyggingskostnaden, som er kontrollert av NVE, er estimert til 3,03 kr/kWh.

Hamarøy kommune anbefaler en utbygging på visse vilkår. Nordland fylkeskommune fraråder en utbygging med henvisning til regional plan om små vannkraftverk i Nordland. Fylkeskommunen legger særlig vekt på bekkekløften med tilhørende rødlistearter og friluftsliv.

Hamarøy historielag og Forum for natur og friluftsliv går mot utbyggingsplanene.

NVE har i sitt vedtak vurdert den samlede belastning for reindriften, og prosjektet er sett i sammenheng med to andre søknader om småkraftverk i kommunen. Når det gjelder Svartvasselva kraftverk mener NVE at det er muligheter for avbøtende tiltak, blant annet restriksjoner på byggeperioden, som gjør tiltaket akseptabelt. NVE mener videre at noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk blir ivaretatt gjennom minstevannsføring og overløp, noe som gjør prosjektet akseptabelt også med tanke på naturtyper og biologisk mangfold.

Svartvasselva er behandlet i Samlet plan, og prosjektet ble plassert i kategori II. Reguleringen av Svartvatnet som var med i Samlet plan-prosjektet er tatt ut, og fordi prosjektet er mindre enn 10 MW kan det nå konsesjonsbehandles.

2. KLAGEN

Astrid og Tormod Schøning er grunneiere, og klager på NVEs vedtak. Hovedmomentet i klagen er tiltakets påvirkning på naturverdier og friluftsliv. Ytterligere argumenter mot tiltaket føres i et vedlegg til klagen.

3. INNSIGELSENE

Fylkesmannen i Nordland fremmer innsigelse mot prosjektet, med hovedbegrunnelse i negativ påvirkning på naturtypen bekkekløft og bergvegg. Fylkesmannen mener bekkekløften er klart viktig, og peker på at det er få bekkekløfter både i kommunen og i Nord-Salten og Ofoten. Negative konsekvenser for friluftsliv føres som et tilleggsargument for innsigelsen.

Reindriftsforvaltningens områdestyre for Nordland har levert innsigelse mot prosjektet. Reindriftsforvaltningen er nå en del av Fylkesmannen. I begrunnelsen for innsigelsen framholder områdestyret at tiltaket ikke er tilstrekkelig utredet når det gjelder konsekvenser og samlet belastning for reindriften. Videre peker de på at tiltaket er lokalisert i kalvingsområde for rein, og at tiltaket vil medføre midlertidig stenging av flyttlei i anleggstiden.

4. KONSULTASJON

Departementet har avholdt konsultasjon med Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt for å få innspill til tre klagesaker i reinbeitedistriktet. Svartvasselva var en av sakene som ble diskutert.

Distriktets representant opplyste av flyttleien krysser øvre del av Svartvasselva og benyttes hver vår og høst. I tillegg er området et viktig beiteområde og nært kalvingsområdet.

Representanten mente flyttingen av rein forbi Svartvasselva vil vanskeliggjøres dersom kraftverket bygges. Dette ble grunnlagt i at inntaksdammen vil utgjøre en hindring i flyttleien, mens vassdraget nedstrøms dammen vil miste sin funksjon som sperre som følge av redusert vannføring. Det ble også pekt på at det ville bli økt menneskelig ferdsel i området.

5. DEPARTEMENTETS MERKNADER

Konsesjon kan gis dersom fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25 første ledd. Departementet vil drøfte de merknader i klage og innsigelser som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen. Departementet kan også ta hensyn til andre forhold som ikke er tatt opp av klageren eller Fylkesmannen.

5.1 Naturtyper

Store deler av Svartvasselva går gjennom en bekkekløft av verdi 3 (regionalt viktig). I tilknytning til bekkekløfta er det registrert fire lav- og sopparter som alle har status nær truet (NT) i Rødlista 2010, deriblant lavarten rustdoggnål som krever et fuktig miljø.

Negative konsekvenser for bekkekløfter som er regionalt sjeldne skal vurderes til stor verdi i konsesjonsvurderingen, jf. føringene i "Retningslinjer for små vannkraftverk" (2007).

Naturtypen bekkekløft har ofte konstant høy fuktighet og stabile miljøforhold. Samtidig har de store variasjoner i naturforhold som gir et høyt artsmangfold og tidvis høyt innslag av rødlistearter. Truslene mot naturtypen bekkekløft er i følge DN-håndbok 13 (2007) knyttet til inngrep som endrer fuktighets- og lysforholdene.

Svartvasselva kraftverk vil medføre lengre og hyppigere perioder med lavvannføring på elvestrekningen som fraføres vann. I tillegg vil størrelsen på vannføringen i flomtoppene reduseres.

I regionen Nord-Salten og Ofoten er det registrert tre andre bekkekløfter med tilsvarende verdi og en bekkekløft av noe høyere verdi (regionalt til nasjonalt viktig). Fylkesmannen mener at en utbygging av tiltaket vil ha store negative konsekvenser for utbredelsen og representativiteten av naturtypen i kommunen og regionen.

Departementet mener at det må legges til grunn at en utbygging av Svartvasselva kraftverk kan gi negative konsekvenser for naturtypen bekkekløft som følge av redusert vannføring. Bekkekløfta er av regional verdi og negative konsekvenser for denne og tilknyttede arter må tillegges noe vekt i den samlede vurderingen av saken.

NVE peker i sin bakgrunn for vedtak på at naturtypen vil inndeckes av de fire andre bekkekløftene i regionen med lik eller høyere verdi, der det ikke er søkt om konsesjon til vannkraftutbygging. Departementet er enig i NVEs vurdering, og legger til grunn at hensynet til naturtyper ikke i seg selv er til hinder for at det kan gis konsesjon til Svartvasselva kraftverk.

5.2 Friluftsliv

Utbyggingsområdet er klassifisert som viktig for friluftsliv i en kartlegging gjort av kommunen i samarbeid med Salten Friluftsråd. Kommunen var i utgangspunktet mot

prosjektet med begrunnelse i friluftsliv, og fylkeskommunen bruker også hensynet til friluftsliv som en begrunnelse for å fraråde utbygging.

Fylkesmannen vurderer de negative konsekvensene for friluftsliv som middels til store, og sier hensynet til friluftsliv er en tilleggsbegrunnelse for innsigelsen mot prosjektet.

NVE skriver i sin bakgrunn for vedtak at de har vurdert den samlede belastningen dersom alle tre prosjektene i samme område skulle bli utbygd. NVE konkluderer med at en utbygging av kun ett prosjekt vil gi akseptable konsekvenser.

I "Retningslinjer for små kraftverk" verdsettes friluftsområder, og områder som er klassifisert som viktige tillegges middels verdi. Her sies det også at det ved prosjekter i områder med middels verdi må påregnes krav om prosjektilpasning og/eller avbøtende tiltak.

Departementet ser at området er verdifullt for friluftaktiviteter, men er enig i NVEs vurderinger av temaet. Departementet mener at hensynet til friluftsliv ikke er til hinder for at det kan gis konsesjon til Svartvasselva kraftverk.

5.3 Reindrift

Departementet sier seg enig med NVE i at det er konsekvensene for reindrift som er av størst betydning for vurderingen av om det bør gis konsesjon til Svartvasselva kraftverk.

Klassifiseringen av ulike typer arealbruk for reindrift i departementets retningslinjer for små vannkraftverk tilsier at særområder for reindrift, som trekk- og flyttleier, skal vurderes til stor verdi.

Reindriftsforvaltningen har registrert en trekklei/drivingslei ved inntaket til Svartvasselva kraftverk, og har levert innsigelse mot prosjektet blant annet med begrunnelse i dette. Reinbeitedistriktet har informert om at leien brukes til og fra årstidsbeitene hver vår og høst. Prosjektområdet er også i nærområdet til reinbeitedistriktets kalvingsområde.

Etter reinbeitedistriktets vurdering vil flyttleien sperres og flyttingen av rein forbi Svartvasselva vanskeliggjøres dersom kraftverket bygges. Reinbeitedistriktet begrunner dette med at inntaksdammen vil utgjøre en hindring i flyttleien, at vassdraget vil miste sin funksjon som sperre som følge av redusert vannføring og at det vil bli økt menneskelig ferdsel i området, også etter at anleggsperioden er ferdig. Reinbeitedistriktet mener at etablering av bom ikke vil være tilstrekkelig for å hindre økt ferdsel.

Departementet konstaterer at det er utbygd mange vannkraftverk innenfor Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt, og sier seg enig med NVE i at samlet belastning vil bli urimelig stor om alle omsøkte prosjekter realiseres.

NVE mener at for Svartvasselva kraftverk vil avbøtende tiltak redusere eller fjerne negative påvirkninger på reindriften. Minstevannsføring skal sikre at Svartvasselvas grensefunksjon vil opprettholdes, anleggsvirksomhet utenom kalvingstiden vil redusere den negative

påvirkningen på kalvingen, og tilbakeføring av anleggsvei vil redusere allmennhetens tilgang til inntaksområdet og dermed holde annen aktivitet på dagens nivå.

Departementet er enig i NVEs vurdering, og legger til grunn at de foreslåtte avbøtende tiltakene vil redusere risikoen for negativ påvirkning på reindriften. Departementet legger også til grunn at den samlede påvirkningen på reindriften er vurdert i NVEs vedtak, og departementet stiller seg bak vurderingen av at den samlede belastningen ved en utbygging av Svartvasselve ikke er uakseptabel.

5.4 Forholdet til marin verneplan

Fylkesmannen i Nordland har i løpet av saksbehandlingen gjort departementet oppmerksom på at Sagpollen, som Svartvasselve har utløp i, har blitt foreslått omfattet av marin verneplan. Dette forholdet er ikke belyst i konsesjonssøknaden eller saksbehandlingen, og er heller ikke nevnt i høringsuttalelsene.

Kaldvåg fjorden og Innhavet ble foreslått på liste A, den høyest prioriterte, i 2003 av utvalget som utredet forslag til områder for marin verneplan. Fylkesmannen i Nordland skriver i brev til departementet at han planlegger en høring av forslaget om vern av Kaldvåg fjorden og Innhavet i 2015.

De midlertidige retningslinjene for behandling av saker som kan berøre kandidatområder til plan for marine beskyttede områder, fastsatt i 2005, sier at inngrep som varig kan skade verneverdiene så langt som mulig skal unngås.

Fylkesmannen skriver at en utbygging av Svartvasselve vil kunne påvirke Sagpollen gjennom redusert tilførsel av finpartikulært materiale.

Departementet ser at dette spørsmålet ikke er spesifikt utredet. Ingen høringsparter eller rapporten om biologisk mangfold har imidlertid påpekt vesentlig negativ påvirkning på Sagpollen.

Departementet mener at saken samlet sett er tilstrekkelig opplyst og har ikke lagt avgjørende vekt på dette forholdet.

5.5 Oppsummering

Svartvasselve kraftverk vil bidra med en årlig produksjon på 14,4 GWh fornybar elektrisitet. Tiltaket vil også gi positive ringvirkninger lokalt og gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommune.

Departementet mener at en utbygging i tråd med NVEs vedtak ikke vil gi uakseptable negative konsekvenser for reindrift, naturmangfold, friluftsliv eller andre interesser. De negative konsekvensene av en utbygging sett opp mot den samlede belastningen i regionen tilsier ikke at Svartvasselve kraftverk må få avslag.

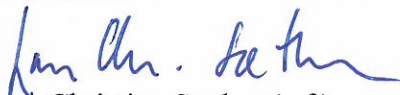
6. VEDTAK

Etter en helhetsvurdering finner departementet at fordelene og nytten ved tiltaket er større enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for konsesjon er oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

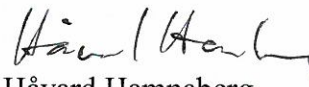
Klagen fra Astrid og Tormod Schøning og innsigelsene fra Fylkesmannen i Nordland tas ikke til følge. NVEs vedtak av 26. februar 2014 opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningslovens § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Håvard Hamnaberg
seniorrådgiver

Kopi til:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Tinfos AS

Adresseliste

Astrid og Tormod Schøning	Kløerveien 17	8514	NARVIK
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ